

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.623/2024/5-I.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Nemesszeghy Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kapa Mátyás ügyvéd

ügyvéd címe1

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

65.P.21.737/2023/41.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

végzés

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot az érdemi szaktól kezdődő új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A másodfokú perköltséget a felperes vonatkozásában 317.500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forintban, az alperes vonatkozásában 127.000 (százhuszonhétezer) forintban, a meg nem fizetett illeték összegét 863.996 (nyolcszázhatvanháromezer-kilencszázkilencvenhat) forintban határozza meg.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes és egyéb érdekelt2 közös gyermeke egyéb érdekelt1. Az apa gyermekkel való kapcsolattartása okán a szülők között éveken át vitás helyzet állt fenn.

[2] A felperes több alkalommal (2015. május 28., 2015. június 10., 2015. szeptember 10., 2016. január 21., 2016. február 18., 2016. április 14.) megjelent a gyermek iskolájában (iskola neve) fogadóórán az igazgatónál. Kérte a gyermekkel kapcsolatos adatok, iratok megtekintésének lehetővé tételét, kiadását. 2017. december 20-án és 21-én pedig azért kereste fel az iskolát, hogy a gyermeket a téli szünidei kapcsolattartásra átvegye. Ezen alkalmakkor közte és az iskola igazgatója között konfliktus alakult ki. A felperes az iskolában történetekről hangfelvételeket is készített.

[3] A felperes az alábbi kereseti kérelmeket terjesztette elő az alperessel szemben.

[4] I/1. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes foglalkoztatásában álló egyéb érdekelt³ 2015. május 28-án a tantestület nagy része által hallhatóan személyére irányulóan tett „tenyérbemászó, rohadt, szemét alak” kifejezéssel megsértette a becsületét. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, az alperes elégtétel adására kötelezését olyan módon, hogy az alperes a neki szóló – közzétehető vagy másodlagosan magánlevél útján – fejezze ki a jogsértés miatti sajnálkozását. Kérte továbbá ezen személyiségi jogsértés miatt az alperes 30.000 forint sérelemdíjban marasztalását.

[5] I/2. A felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes foglalkoztatásában álló egyéb érdekelt³ 2016. január 21-én délután 2 körül nagy nyilvánosság előtti azon valótlan állításokkal, melyek szerint: hazudik, „egy rohadt nagy csaló”, zaklatja az iskolát, zaklatja az igazgatót, mást is zaklat, továbbá a valóságot hamis színben feltüntető azon állításokkal, miszerint gyermekelhelyezési ügyben is gondjai voltak, a lányával való láthatást nagyon szigorúan szabályozták; a „fél tantestület tud” a bírósági végzésekről; „Önt már mindenki ismeri”; semmi köze a kislányához, megsértette a jóhírnévhez való jogát.

[6] Azon állításokkal pedig, hogy nincs magyarországi címe, az gyakorlatilag olyan, mintha nem létezne; félhülye, röhejes, nevetséges; az idejét rabolja a felperes, ő nem képviselő, hogy „minden jött-mentnek fogadóórát tartson”; „ne kommunikáljon az iskolával”, „tűnjön el innen”; továbbá a „nem a kutyájával beszél” közlésre a „de” választ adta, megsértette a becsületét.

[7] E kijelentésekkel összefüggésben is kérte az alperes eltiltását a jogsértéstől, továbbá elégtétel adására kötelezését az általa meghatározott tartalmú, közzétehető vagy másodlagosan magánlevél formájában, továbbá az alperes 90.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

[8] I/3. A felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes a 2016. január 22-e előtt tanúsított azon magatartásával, hogy a személyes adatait tartalmazó 17.P.III.21411/2015/16., illetve 17.P.III.21411/2015/36. számú bírósági végzést a „fél tantestület” tudomására hozta, illetve elmulasztotta megakadályozni, hogy azok illetéktelenek tudomására jussanak, megsértette a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

[9] Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, elégtétel adására kötelezését, valamint 60.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

[10] I/4. A felperes kérte annak megállapítását is, hogy az alperes a 17.P.III.21411/2015/16., illetve 17.P.III.21411/2015/36. számú bírósági végzéseket a „fél tantestület” tudomására hozta, illetve elmulasztotta megakadályozni, hogy azok illetéktelenek tudomására jussanak, számos személy tudomására hozta azt a valóságot hamis színben feltüntető állítást, miszerint ellene felügyelt kapcsolattartást rendeltek el; Magyarországon dolgozik, de USA-béli címet ad meg; a budapesti címe folyamatosan változnak, a gyermeket ellenőrizhetetlen helyekre viszi; a gyermek útlevelének meghosszabbítása alkalmával az okmányirodán botrányosan viselkedett; a tettegességig fajult veszekedésük; rendőri intézkedés is történt; nem tudták a gyermek útlevelét meghosszabbítani, mert a felperes nem tudott lakcímet igazolni; előadta, hogy a kapcsolattartások alkalmával nem közli a felperes azt a helyet, ahova a gyermeket viszi; „a szülők között a gyermekkel kapcsolatos együttműködés megszűnt [valótlan, hamis szín]; a közös szülői felügyeletet tehát megszüntette, mindkettőjük kérelmére, mivel az már nem képes betölteni rendeltetését” [valótlan, hamis szín]; „Végül a kapcsolattartás körében, döntésénél elsődlegesen azt vette figyelembe, hogy a felperes nem rendelkezik Magyarországon lakhellyel [hamis szín], a saját állítása szerint sem [valótlan]; az pedig nem szolgálja a gyermek érdekét, hogy bizonytalan, az anyával nem, vagy csak utólag

közölt, változó helyszíneken történjen kapcsolattartás [valótlan, hamis szín]. Ezért, a helyszín biztonságos biztosítása érdekében határozott a bíróság akként, hogy a felkészült, erre specializálódott, kiszámítható intézményi helyszínen találkozhaszon az felperes a gyermekével, ahol szakemberek is rendelkezésre állnak az esetleges konfliktusok kezelésére. [hamis szín]”; „a felek kapcsolata az utóbbi időben nagyon elmérgesedett [valótlan, hamis szín]; „a felperes pedig nem rendelkezik megbízható lakhellyel [valótlan, hamis szín]” megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát.

[11] A jóhírnévhez való joga megsértésének megállapítását arra tekintettel is kérte, hogy az alperes azt a való tény, miszerint állandó bejelentett lakóhellyel Magyarországon nem rendelkezik, a gyermekével felügyelt kapcsolattartás keretében tarthatta a kapcsolatot és a gyermek anyjával a viszonya elmérgesedett, abban a hamis színben tüntette fel, mintha ez kizárólag az ő magatartása okán alakult volna így, mintha gondatlan, veszélyeztető szülő lenne, és mintha azzal, hogy nincs állandó bejelentett lakóhelye Magyarországon, a lakhatása bizonytalan lenne.

[12] E jogsértések miatt is kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől és elégtétel adására kötelezését, valamint 60.000 forint sérelemdíjban marasztalását.

[13] I/5. A felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes foglalkoztatásában álló egyéb érdekelt3 2016. február 18-án du. 2 körül elhangzott azon valótlan állítással, mely szerint „Önök nincsen helye az iskolában”; „a portást megkértem, hogy Önt semmi szín alatt ne eressze be az iskolába”, nem jöhet be felperes az iskolába, a „gyerekéhez semmi köze nincsen”, feljelentést tett felperes ellen, zaklatás az, amit felperes csinál; a felperes hazudik, illetve hazudós; volt pofája azt állítani, hogy nem tudja az iskola címét; nincs köze a gyerekekhez, a naplóhoz, nem a gyermek törvényes felügyelője; a rendőrségnek hazudott, továbbá azon a valóságot hamis színben feltüntető állítással, mely szerint a gyermeket csak ellenőrzött körülmények között, felügyelet mellett láthatja, azon való tény, miszerint a gyermekével a bíróság által meghozott végzésben foglaltak szerint, mint kapcsolattartásra jogosult, különélő szülő tarthatja a kapcsolatot, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a gyermekkel csak felügyelet mellett tarthatja felperes a kapcsolatot, mivel veszélyt jelent a gyermekére, megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát, továbbá azon állításokkal, miszerint úgy néz ki felperes, „mint akinek nincs ki mind a négy kereke”; hogy „volt pofája azt állítani”, megsértette a becsülethez való jogát.

[14] Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, elégtétel adására kötelezését, valamint 60.000 forint sérelemdíjban marasztalását.

[15] I/6. A felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes foglalkoztatásában álló egyéb érdekelt3 azon 2016. április 14-én tett azon valótlan állításaival miszerint „Megmondta a bírónő is, hogy tiltsam ki az iskolából”; „Nézzén már magán végig, uram. Azt akarja, hogy vegye valaki komolyan?”; a felperes hazudott a bíróságon; „Uram, múltkor is kijöttek [a rendőrök] és Önt vitték el, nem a feleségét vagy engem, Önt zavarták el a rendőrök!”; abban az esetben is „ugyanúgy, ahogy az előbb a sarokba hátrált, ugyanúgy, mint egy gyáva kisegér, eltávozott innen.”; „És a bíróságon is folyamatosan hazudik”; „Ezt zsarolásnak hívják, Ön nem tudja, Ön nagy jogszakértő?”; „Ön lemásolta a tudtom nélkül [az iskola adatkezelési szabályzatának] egy részét, akkor rúgtam ki az iskolából. Mert ilyet egy gyerek nem csinál egy iskolában.”; hazudozik felperes („ne hazudozzon össze-vissza”), hogy „Az, hogy mit hazudik és mit kavar, azt Önök nem tudják, de miután volt már szerencsém tanúként ott ülni vele szemben”; „folyamatosan azt mondja mindenkinek, hogy ő be akarta hozni a bizonyítványt, nem igaz, egyáltalán nem akarta ő a bizonyítványt behozni. Most először fordult elő, hogy itt van és megmutatta, hogy hozta a bizonyítványt. Ennyi.”; „és a rendőrségen is van egy pár eljárás az úr ellen”; „[egyéb érdekelt5] mondta alperesi igazgatónak, hogy kitilthat akárkit az iskolából, amennyiben ő úgy gondolja, hogy félelmet

kelt a diákokban, illetve az ott dolgozóknak”, „a felperes által küldött e-maileket, letiltotta, folyamatos zaklatás miatt”, továbbá a valóságot hamis színben feltüntető azon állításával miszerint „a felperes a gyermekét családsegítőnél felügyelet alatt láthatja. Ennek biztosan van valami oka”, annak a való ténynek, miszerint a bíróság ideiglenes intézkedéssel felügyelt kapcsolattartást rendelt el, abban a hamis színben feltüntetésével, hogy a felügyelt kapcsolattartásnak az az oka, hogy a felperes veszélyt jelent a gyermekére; azon a valóságot hamis színben feltüntető állításaival, melyek szerint „a felperes által követelt, a lányáról vezetett dossziéval az oktatási intézmény nem rendelkezik”, „a naplót, a szülői értekezleten, valamint fogadóórán lehet megtekinteni, de erre felperes már nem jogosult” azon való tény, miszerint nem jogosult felperes a lánya vonatkozásában készült naplót megtekinteni (melynek megtekintését kérte, nem követelte), mivel a kizárólagos szülői felügyeleti jogot a gyermek anyja gyakorolta, abban a hamis színben tünteti fel, hogy azért nem jogosult erre felperes, mert rossz, gondatlan szülő, megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát.

[16] Kérte a becsülethez való joga megsértésének megállapítását is, amely azáltal valósult meg, hogy az alperes által foglalkoztatott egyéb érdekelt³ azt üvöltötte, hogy „Tűnés! Ide a bizonyítványt, és tűnés!”; kizavarta, hogy tűnjön el az iskolából, továbbá azt közölte, hogy „a felesége szerint is van pofája azt hazudni a bírónőnek”; „tűnjön már innen a fenébe”; „Ne kérjen tőlem ilyet, ilyen genyó ne kérjen meg semmire.”; „egyéb érdekelt⁵ bíró is megmondta, az igazgatónővel egyetértve, hogy” a felperessel szemben „nem lehet mást mondani”; „Ön követ el folyamatosan törvénysértést”; „egyetlen egy ember követ el bizonyítvány átadásával kapcsolatos folyamatos törvénysértést”; őt (az igazgatót), az iskolát zaklatja („zaklasson valaki mást”); volt pofája”; „milyen vastag bőr van az Ön képén”; „Önt fogom megsérteni, ha két percen belül nem tűnik el az iskolából”; „Ön végtelenül nevetséges”, valamint a felperest az iskolában köznevetség tárgyává tette azzal, hogy felolvasta a neki címzett leveleit.

[17] Kérte az emberi méltósága megsértésének megállapítását is, amelyet egyéb érdekelt³ azon intézkedése valósított meg, hogy kirúgta őt az iskolából.

[18] E jogsértésekkel összefüggésben az eltiltás és elégtételadásra kötelezés mellett 120.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[19] I/7. A felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes a egyéb érdekelt³ (mint iskolaigazgató) ellenjegyzésével készült pedagógiai véleményben azon valótlan állításaival, melyek szerint „az édesapa nem viheti el a kislányt az iskolából, sőt nem is találkozhat vele [hamis szín]. Ezt többször is meg akarta szegni a tanév során.”; „szinte heti rendszerességgel zaklatta az igazgató asszonyt...”; „a kislány előmeneteléről, iskolai élete felől azonban sosem érdeklődött...”; „[egyéb érdekelt¹] az édesapától azonban tart [valótlan]. Nagyon felkavarják a vele való találkozások (amelyek csak egy harmadik személy jelenlétében lehetségesek), nem szívesen beszél vele, nekem pedig nem beszél róla...”, megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát.

[20] E jogsértésekkel összefüggésben az eltiltás és elégtételadás iránti igényen túl 30.000 forint sérelemdíjban kérte marasztalni az alperest.

[21] I/8. A felperes kérte annak megállapítását is, hogy azzal, hogy a az iskolát az adott időpontban vezető személy 2016. február 18-án kiutasította az iskolából; 2016. április 14-én nem engedte be az iskolába, a rendőrség kihívásával megfenyegette, fenyegető módon viselkedett, azzal, hogy minden ok nélkül a rendőrség kihívásával fenyegetett és fenyegető módon viselkedett; valamint 2017. december 21-én 13:30 körül kilökte az iskolából a fagyos utcára, megsértette az emberi méltóságát, jóhírnevét és becsületét.

[22] Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, elégtétel adására kötelezését és 90.000 forint sérelemdíjban marasztalását.

[23] I/9. A felperes kérte annak megállapítását, hogy az alperes azzal, hogy az iskola elleni panaszait nem, illetve nem megfelelően vizsgálta ki, az iskola magatartását támogatta, megsértette az emberi méltóságát, továbbá a személy hátrányos megkülönböztetése elleni védelemhez való jogát.

[24] Kérte az alperes jogsértéstől való eltiltását, elégtétel adására kötelezését és 60.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

[25] I/10. A felperes kérte az alperes 833.200 forint kártérítés megfizetésére kötelezését.

[26] Kérte továbbá az alperes perköltségben marasztalását.

[27] Kereseti kérelmei jogalapjaként Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkét, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdését, a 2:45. § (2) bekezdését, a 2:43. §-át, a 2:51. § (1) bekezdés a)–d) pontjait, a 2:52. § (1)–(3) bekezdését, a 6:518. §-át, a 6:519. §-át, a 6:520. §-át, a 6:521. §-át, a 6:522. § (1)–(4) bekezdéseit jelölte meg.

[28] Érvelése szerint a kereseti kérelmekben írt állítások, cselekmények számára sértőek, megalázóak voltak, azok feszültséget, szorongást idéztek elő benne.

[29] egyéb érdekelt³ és tanú² az alperes által fenntartott iskola dolgozói voltak a sérelmek okozásának idején, az iskola területén, közalkalmazotti munkakörük ellátása során tanúsították a sérelmezett magatartásokat. Az alperesnek tudomása volt az iskola dolgozóinak, saját alkalmazottainak magatartásáról, illetve a sérelmezett magatartást nem megszüntette, hanem aktívan támogatta.

[30] 2015. május 28-án, fogadóóra keretében egyéb érdekelt³ igazgatónő megtagadta egyéb érdekelt¹ adatainak/iratainak megtekintését, valamint az iskola adatkezelési szabályzatának kiadását, emellett a tantestület füle hallatára „tenyérbemászó, rohadt szemét alaknak” nevezte.

[31] 2015. június 10-én az iskolában egyéb érdekelt³ igazgatónő megtagadta a gyermeke átadását. Ezzel megghiúsult nyári nyaralásuk. Az iskola igazgatója a P.21899/2011/40. számú végzésben foglaltak ellenére megtagadta, illetve megakadályozta a gyermek átadását, ezzel anyagi kárt okozott.

[32] 2015. szeptember 10-én a gyermeke személyes adatai miatt ismételten bement az igazgatónő fogadóórájára, aki a kérésének ekkor sem tett eleget (I/1. kereseti kérelem).

[33] 2016. január 21-én ismételten bement az igazgatónő fogadóórájára, ekkor az igazgatónő több olyan kijelentést tett a tantestület, mint „nagy nyilvánosság” előtt, amellyel jóhírnevét és méltóságát megsértette (I/2. kereseti kérelem).

[34] 2016. február 18-án ismét bement az iskolaigazgatónő fogadóórájára. Az igazgatónő a kérésének ekkor sem tett eleget, megtagadta a gyermekkel kapcsolatos tájékoztatás megadását és kiutasította őt az iskolából. Az igazgatónő az aulában tartózkodók előtt, általuk hallhatóan még további kijelentéseket tett (I/5. kereseti kérelem).

[35] 2016. április 14-én az iskola portása – az igazgatónő utasítására – nem engedte be az iskola épületébe (aulába). Az igazgatónő az aulába érkezve – más személyek által hallhatóan – megtagadta, hogy a felperes kitiltását írásba foglalja, továbbá sértő, és valótlan kijelentéseket tett (I/6. kereseti kérelem).

[36] 2016. április 14-én az iskola gyermekvédelmi felelőse is a becsületét, jóhírnevét sértő kijelentéseket tett.

[37] egyéb érdekelt⁶ és egyéb érdekelt³ a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt III.P.21.411/2015. számú eljárásban 120. szám alatt csatolt pedagógiai

véleményben is rá vonatkozóan jóhírnevet, becsületet sértő megállapításokat tettek (I/7. kereseti kérelem).

[38] A panaszait az alperes érdemben nem bírálta, nem vizsgálta meg őket és bizonyítási eljárást sem folytatott le, nyilatkozattételre nem hívta fel a feleket (I/9. kereseti kérelem).

[39] Azzal, hogy 2017. december 20-án, illetve 21-én tanú2 igazgató a gyermeke átadását megtagadta, illetve megakadályozta, 833.200 forint kárt okozott neki, tekintettel arra, hogy a téli szünidőre – a kapcsolattartás bírósági végzésben biztosított időtartamára – a gyermekkel az Egyesült Államokba akart utazni, repülőjegyeket vett, szállást foglalt (I/10. kereseti kérelem).

[40] A személyiségi jogsértések miatt nem vagyoni sérelem is érte.

[41] Az alperes ellenkérelmében a keresetek elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[42] Előadása szerint a pernek közvetlen előzményét képezik a felperes által azonos ténybeli és jogi alapon indított perek. Jelezte, hogy egyéb érdekelt3 igazgató időközben elhunyt.

[43] A felperes által csatolt hangfelvételek a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 269. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontjai alapján jogsértőek, ezért a perben fel nem használható bizonyítási eszközök. A hangfelvételek készítésének időpontját, körülményeit, a hangfelvételek esetleges manipulálásának lehetőségét nem tudta ellenőrizni: erre is figyelemmel vitatta a hangfelvételek hitelességét.

[44] Az alperes a felperes által megjelölt időpontokban történtek tekintetében részletesen, a kereseti kérelmek sorrendjében fejtette ki vitató álláspontját.

[45] Az ügy érdeme szempontjából lényegesnek ítélte, hogy az alperes (illetve az alperes közalkalmazottainak) viselkedése, magatartása reflexív volt, a felperes által megvalósított támadásokra, zaklatásokra, jogellenes cselekményekre reagált. A közalkalmazottak viselkedését nem lehet az előzményektől függetlenül vizsgálni: azokat csak a felperes magatartásával összefüggésben lehet értékelni. A felperes szándékosan maga idézte elő a konfrontációt, a tarthatatlan helyzetet, a közalkalmazottak megnyilvánulásai a felperes által megvalósított zaklatásokra, provokációkra adott válaszok voltak. A felperes magatartása kirívóan sértette az alapvető magatartási normákat. Személyek közötti rossz viszony esetében a kulturált társadalmi érintkezés szabályainak nem megfelelő magatartásokat egymással összefüggésben kell vizsgálni. A felperes részéről többszörösen, szándékosan kiprovokált ellenreakciót nem lehet a felperes javára értékelni.

[46] A felperes által kifogásolt egyes megfogalmazások nem minősíthetők olyanoknak, amelyek bármilyen módon sértenék a jóhírnévhez vagy a becsülethez fűződő jogot. A további közlések pedig a valóságnak megfelelnek, tényszerűek, illetve nem tényállításként, hanem véleményként minősülnek.

[47] A felperes minden olyan igénye, amely 2016. január 21. előtt keletkezett, elévült.

[48] Az elsőfokú bíróság a keresetet (helyesen: kereseteket) elutasította.

[49] Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.168.400 forint perköltséget, amelyből 300.000 forintot az EL. 02897/2022. számú perköltség-biztosítékból rendelt kiutalni.

[50] Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak 36.000 forint eljárási illetéket.

[51] Ítéletének indokolásában azt fejtette ki, hogy a felperes személyiségi jog (jóhírnév, becsület, emberi méltóság) megsértésére alapított kereseteit az Alaptörvény rendelkezései és a Ptk. általános alapelvei figyelembevételével bírálta el. Az alperes alkalmazottainak magatartását a Ptk. 1:4. §-ban szereplő elvárható magatartás elve szem előtt tartásával értékelte, figyelembe véve a felperesnek az alperes által felügyelt intézményben tanúsított magatartását is.

[52] Megállapítása szerint a felperes az alkalmazottak felróható, személyiségi jogot sértő magatartását akkor is sérelmezheti, ha maga is felróhatóan járt el. A felperes személyére vonatkozó kijelentések olyan szituációkban hangzottak el, melyeket a felperes maga provokált. A felperes szülői felügyeleti jogát 2015. július 14-i hatállyal megszüntette a bíróság, a szülői jogokat kizárólagosan a gyermek anyja gyakorolta, így a felperes iskolában való megjelenése (különösen a gyermekkel kapcsolatos fogadóórán való megjelenés igénye, adatmegtekintési igény, iratbetekintési kérelem) már önmagában felróható, jogellenes volt. Az iskola igazgatói fogadták a felperest, tájékoztatták őt; ennek ellenére olyan, személyüket támadó, provokatív helyzetekbe kerültek, melyekben a felperesre vonatkozóan esetenként sértő kijelentéseket is használtak. Erre figyelemmel a megtett kijelentések vonatkozásában felróhatóság hiányában az alperes (intézményi) felelősségét nem állapította meg az alkalmazottai magatartásáért.

[53] Megállapította, hogy a felperes 2017. november végéig nem jelenhetett meg az oktatási intézményben. 2017. november 22-én határozat született a szülői felügyeleti jogai feléledéséről, jogosulttá vált a gyermekkel való kapcsolattartásra, így az iskolában is megjelenhetett.

[54] Az I/1. és I/4. kereseti kérelem vonatkozásában alaposnak találta az alperes elévülési kifogását. Erre tekintettel a 2015. május 28-i eseményeket nem tette a tényállás részévé.

[55] Következtetése szerint a jogerős határozat tartalmának, az abban rögzített tényeknek a valósága személyiségi jogi perben nem vizsgálható.

[56] A I/2. kereseti kérelem vonatkozásában arra mutatott rá, hogy a felperes mindhárom felvételt az érintettek hozzájárulása nélkül készítette, így személyiségi jogsértés útján jött létre a bizonyíték. A Pp. 269. § (4) bekezdésében foglaltakat mérlegelve alapította az ítélet tényállási részét a hangfelvételekre. Álláspontja szerint a felperes, illetve az alperes egyéb érdekelt3 időközbeni elhunytára figyelemmel bizonyítani, illetve cáfolni a per tárgyává tett nyilatkozatok megtételét nem tudták. A felperes és alperes jogai gyakorlása érdekében ezért megengedte a hangfelvételek bizonyítékként való felhasználását. A felperes jóhiszemű joggyakorlással össze nem egyeztethető magatartását is értékelte.

[57] Az I/ 2. kereseti kérelemmel összefüggésben adta elő, hogy 2016. január 21-én a felperes nem volt jogosult az intézményben megjelenni, ennek ellenére az igazgató fogadta. A felperes ekkor sem úgy járt, el ahogy az egy szülőtől az adott helyzetben várható, a birtokában lévő bizonyítványt nem akarta átadni, az iskola igazgatójával folytatott párbeszéde erre is figyelemmel mérgesedett el. A felperes továbbá egy olyan bírósági végzés átadását kérte, amelyből rendelkezik kiadmánnyal. Az iskolaigazgató e magatartása okán nevezte a felperest hazugnak, csalónak, illetve jelentette ki, hogy a felperesnek – jogi értelemben – nincs köze a gyerekéhez. Azt is a szülővel való kapcsolattartás nehézségeire utalással jegyezte meg, hogy nincs magyarországi címe a felperesnek, zaklatja az iskolát. A kijelentéseket az igazgató a tények alapján okszerűen használhatta.

[58] A „félhülye”, „röhejes”, „nevetséges”, „jöttment” kifejezéseket, illetve a becsületsértőnek állított további kifejezéseket az iskola vezetője a felperes provokatív magatartására adott reakcióként, feljelentésekkel, folyamatos zaklatással érintett vezetőként

használta. Nem jogsértő az sem, hogy arra szólította fel a felperest, hogy ne kommunikáljon az iskolával, „tűnjön el” az iskolából, hiszen a szülői felügyeleti joga megszüntetése miatt a felperes meg sem jelenhetett volna az intézményben.

[59] Az I/5. és I/6. kereseti kérelmek tekintetében visszautalt ugyanezen jogi indokolásra. Álláspontja szerint az igazgató okkal használta a sérelmezett kijelentéseket, így azt, hogy nincs helye az iskolában; a portás ne eressze be az iskolába; nincs köze a gyermekéhez; zaklatja az iskolát; hazudik; a gyermeket ellenőrzött körülmények közt nézheti; „volt képe azt állítani, hogy nem tudja az iskola címét”; továbbá, hogy az igazgatónő ellen feljelentést tett. A kitiltást, a hazugságra utalást, az iskolából való kivezetést és azt a közlést sem kifogásolhatja a felperes, hogy felügyelt kapcsolattartással láthatja a gyermekét és zsarolja az iskolát. A közlések valós tartalommal bírnak, illetve nem sértőek. A zsarolásnak minősítés a felperes bizonyítvánnyal kapcsolatos magatartása okán nem jogsértő. A felperes a sorozatos alaptalan igényérvényesítésével, iskolai megjelenéseivel magát tette ki az – indulatos szófordulatokat is magába foglaló – intézményvezetői kritikának.

[60] A felperes 2016. január 21-én önként távozott a fogadóóráról, a február 18-i és az április 14-i alkalmakkor azonban rendőri jelenlétet követően hagyta el az iskola épületét. Az, hogy akarata ellenére a gyermeke iskolájából eltávolították, az emberi méltóságát nem sérti, mert az iskola igazgatójának e három alkalommal lehetősége volt arra, hogy a felperest ne fogadja, illetve az iskolából eltávolíttassa, mivel a szülői felügyeleti jog 2015. júliusi megszüntetésére tekintettel a felperes az oktatási intézményben nem tartózkodhatott, gyermeke oktatásával, nevelésével kapcsolatos döntéseket önállóan nem hozhatott. A „fenyegetően viselkedtek” vele szemben, illetve „kilöktették a fagyos utcára” hangulati elemeket tartalmazó kijelentések elhangzását a felperes nem bizonyította.

[61] Az I/3. kereseti kérelem körében a felperes nem bizonyította, hogy a gyermekelhelyezési perben meghozott végzést az igazgató „a fél tantestület tudomására hozta”, illetve elmulasztotta megakadályozni, hogy illetéktelenek tudomására jussanak e határozatok és azt sem adta elő, hogy ezzel milyen titok, illetve személyes adat került „illetéktelenek” tudomására.

[62] A I/7. kereseti kérelem körében arra mutatott rá, hogy a kormányhivatal felkérésére készült pedagógiai vélemény kifogásolt kijelentései, megállapításai a felperes magatartásának leírásai, tényyszerűek, nem valótlank, hiszen a 2015-ös bírósági végzés azt rögzíti, hogy nem viheti el a gyermeket az iskolából és nem találkozhat vele. A felperes által csatolt hangfelvételek erősítik meg, hogy ennek ellenére heti rendszerességgel jelent meg az iskolában, illetve írt panaszokat, és azt is, hogy a gyermeke előmeneteléről nem érdeklődött. Azt, hogy a gyermeket felkavarják az apával való találkozások, az anya tanúként is megerősítette.

[63] A I/9. kereseti kérelem körében a felperes nem jelölte meg, hogy az alperes milyen, mikor kelt panaszát nem bírálta el, így ez az igény bizonyítatlan. Az ítélet tényállási részében ([3] és [4] bekezdés) rögzített panaszokra az iskola vezetése azonnal reagált.

[64] Az I/10. kereseti kérelem körében kiemelte, hogy 2017. november 22-e után a felperes megjelenhetett az oktatási intézményben, a kapcsolattartás értelmezésének nehézsége okán azonban az igazgatót nem terheli felelősség amiatt, hogy a gyermek kiadására nem került sor. A gyámhivatal 2017. december 19-én erre kötelezte az anyát, de ebből nem következik, hogy 2017. december 20-án a felperes joggal kérte a gyermek kiadását az iskolától és azt jogsértően tagadta meg az iskola igazgatója, mivel a téli szünet rendjét a felperes a honlap tájékoztatása alapján tévesen értelmezte. A kártérítés elemei, a jogsértő magatartás, az okozati összefüggés az utazás megghiúsulásából eredő kár és az intézményvezető magatartása között hiányzik.

[65] Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 85. § (1) bekezdése figyelembevételével határozott.

[66] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[67] Jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte a kereseti szerinti tartalommal, indítványozta továbbá az alperes perköltségben marasztalását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az alperes perköltségének 300.000 forintra mérséklését, negyedlegesen az illeték megfizetése alóli mentesítését.

[68] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az egyes keresetek elbírálásához szükséges tényeket, körülményeket nem tárta fel teljeskörűen ítéletének meghozatalakor, ezáltal a per tárgyát alapvetően befolyásoló tényezőket figyelmen kívül hagyott. Nem értékelte megfelelő súllyal a rendelkezésre álló bizonyítékokat.

[69] Az ítélet indokolása hiányos, hiszen még a „kereset nem alapos” kezdetű [78] bekezdésszámtól induló indokolás jelentős része is jogszabályok és jogi anyagok idézéséből áll. Azt, hogy valójában mi vezette a bíróságot a kereset elutasítására csak az ítélet utolsó 5 oldalában foglaltakból lehet részben kikövetkeztetni.

[70] Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét. Az egyes kérelmek elbírálásának (elutasításának) indokai az ezeket taglaló bekezdésekben gyakorlatilag összemosódva, nem mindig egyértelműen az egyes kérelmekhez rendelhetően jelennek meg.

[71] A felperes vitatta az elsőfokú bíróság azon, valamennyi kereseti kérelem elbírálása szempontjából vezérelvként megjelenő megállapítását, miszerint a sérelmezett kijelentések, magatartások a „felperes felróható magatartása” okán nem minősülhetnek jogsértőnek. E logika alapján bármely a munkáját végző személy (adott esetben tanár vagy egy iskolaigazgató) használhat a bíróság által is esetenként dehonesztálónak minősített kifejezéseket, abban az esetben, ha valaki „felróható”, „az elvárhatósági feltételnek nem megfelelő”, „jogellenes” magatartást tanúsít vagy legalábbis az adott tanár, iskolaigazgató, akkor és ott úgy ítéli meg.

[72] Az elsőfokú bíróságnak az alperes magatartásának utólagos megerősítése helyett azt kellett volna megállapítania, hogy az igazgató, az iskola alkalmazottja nem használhat sem esetenként, sem rendszeresen dehonesztáló, becsület csorbítására alkalmas kifejezéseket másra. Ezt követően értékelhette volna a felperes esetlegesen felróható magatartását, ennek azonban semmiképpen nem lehetett volna az eredménye a dehonesztáló kifejezések jogszerűségének kimondása.

[73] Az elsőfokú ítélet indokolása [103] bekezdésében szereplő megállapításokkal összefüggésben azt adta elő, hogy amennyiben az intézmény vezetője fogadta őt, az az eredetileg „jogellenes” megjelenést is jogszerűvé tette volna. Helytelen az elsőfokú bíróság azon jogkövetkeztetése, hogy bár a dehonesztáló kifejezések elhangzottak, de mivel a felperes nem viselkedett szülőtől elvárhatóan, az alperes magatartása nem volt jogsértő. Amennyiben az iskolaigazgató köteles volt kiadni az iratot, akkor nincs jelentősége annak, hogy a felperes rendelkezett-e már kiadmánnyal, amennyiben nem, akkor pedig jogszerű indokok alapján megtagadható lett volna a kiadása.

[74] Az elsőfokú ítélet indokolásának [104] bekezdésben taglalt – az I/5. és I/6. kereseti kérelmek tárgyában hozott döntés – indokolása az Alaptörvény 28. cikkével ellentétes jogalkalmazással történt, így az ügy érdemére kiható hiba. A szerint az alperes nem egyszerűen „felmentést kap” a becsületsértő kifejezések jogkövetkezménye alól, hanem kifejezett okszerű, „követendő”, de legalábbis védendő a magatartása.

[75] Amennyiben az elsőfokú bíróság számára nem volt egyértelmű, hogy melyik panaszok a kereseti kérelmének a tárgyai, e vonatkozásban a kérelme pontosítására kellett volna felhívnia.

[76] Az elsőfokú bíróság a pergazdaságosság szempontjait megsértve számos alkalommal, lényegében szükségtelenül hívta fel a feleket előkészítő irat, illetőleg „összefoglaló irat” előterjesztésére, melyek nem tartalmaztak érdemi újdonságot és azoktól nem is volt várható további releváns peradat. Az elsőfokú bíróság ezzel szükségtelenül lehetővé tette az alperes számára perköltség felszámítását, ami nyilvánvalóan nem terhelhető felperesre. Az alperes jogi képviselője által felszámított perköltség nyilvánvalóan eltúlzott összegű, mérséklésének lett volna helye.

[77] Az elsőfokú bíróság elévülésre vonatkozó érvelése nem helytálló, így nem merítette ki a kereseti kérelmeket az állítólagos elévülésre hivatkozással.

[78] A bíróság indokolás nélkül mellőzte az indítványozott tanúk nagy részének meghallgatását. egyéb érdekelt² tanúvallomását – annak ellentmondásossága, nyilvánvaló valótlanúsága ellenére – az alperes előnyére értékelte.

[79] Az ítélet indokolása az általa kifejtettek alapján kirívóan okszerűtlen. Eseti döntésekre hivatkozással a felperes hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg. Minthogy megfelelő tényállást, értékelést, mérlegelést, logikus, koherens, ellentmondásmentes indokolást nem tartalmaz a döntés, így az felülbírálatra is alkalmatlan. Az egyes kereseti kérelmek elutasításakor nem derül ki, hogy az elutasításnak mi az indoka.

[80] A Pp. 265. § (1) bekezdésében, valamint a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.851/2021/4. és 32.Pf.20.912/2018/9-II. számú határozataiban foglaltak alapján azt hangsúlyozta, hogy a bizonyítási teher lefektetése az alperes felé elfogult volt, illetve a bizonyítási érdekkörébe tartozó tényeket a felperes sikerrel bizonyította. A bizonyítás eredménye okszerűtlen. Kérte, hogy az ítéltábla a csatolt bizonyítékok (videók, az elsőfokú bíróság által meg sem hallgatott hangfelvételek) alapján módosítsa a megállapított tényállást a keresetek alapjául előadott tényállásnak megfelelően.

[81] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta.

[82] Érvelése szerint az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezése és annak indokolása érdemben helyes, ténybeli és jogi szempontból is helytálló. Az ítélet részletesen, átláthatóan, a kereseti kérelmekre pontosan, számozással utalva kifejti az egyes kereseti kérelmek elutasításának indokait.

[83] A felperes a fellebbezésében folyamatosan csúsztat, a valósággal ellentétesen interpretálja a tényállást és a pertörténetet is. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 346. §-ában foglalt indokolási kötelezettségét: az ítélet indokolása maradéktalanul tartalmazza a jogszabály által elvárt tartalmi elemeket, még akkor is, ha ezek tartalma nem kedvező a felperes számára. Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállásról a felperes fellebbezése gyakorlatilag tudomást sem vesz.

[84] A felperes a fellebbezésében valótlanul állítja, hogy az elsőfokú bíróság azért nem tárta fel megfelelően a tényállást, mert az általa csatolt hangfelvételeket nem hallgatta meg. A bíróság az ítéletben {különösen az indokolás [101]-[102] bekezdéseiben} részletesen elemzi, értékeli a hangfelvételeket, amelyeket bizonyítékként fogadott el.

[85] Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatban hivatkozott a Kúria Pfv.20071/2020/4. számú ítéletében foglaltak alapján arra, hogy az adott esetben az elsőfokú

bíróság azzal, hogy a jogalap tekintetében alaptalannak ítélte a keresetet, jogkérdést döntött el, ami megfelel a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak.

[86] Az ítélet részletesen, átláthatóan, a kereseti kérelmekre pontosan, számozással utalva kifejti az egyes kérelmek elutasításának indokait. Ezzel ellentétben a felperes a fellebbezésében csupán egyes kereseti kérelmekre vonatkozó elutasító döntéshez kapcsolódóan fogalmaz meg kifogásokat, azokat is csupán általános jelleggel: A felperes – tartalmilag – vitató nyilatkozatokat kizárólag az I/2., I/5. és I/6. kereseti kérelem tekintetében, valamint a perköltségre vonatkozóan tesz. Ezen túlmenően a fellebbezés – a kereseti kérelmekre történő konkrét hivatkozás nélkül – egy mondatral reagál még az 1. és a 4. kereseti kérelmet elutasító döntésre is. Az elsőfokú bíróság a felperes 1. és 4. kereseti kérelmét elsődlegesen az elévülés miatt utasította el érdemben. A hiánypótoltt fellebbezés csupán annyit tartalmaz, hogy „A bíróság elévülésre vonatkozó érvelése nem helytálló” (ld. fellebbezés 14. oldal), a megállapításhoz sem ténybeli, sem jogi érvelés nem társul, az érdemi elbírálásra vagy akár reflexióra nem alkalmas.

[87] Az alperes álláspontja szerint a valódi tárgyi keresethalmazatban érvényesített keresetek közül a I/3., I/7., I/8., I/9. és I/10. kereseti kérelem vonatkozásában a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján beállt a részjogerő. E kereseti kérelmek vonatkozásában részjogerő hiányában sincs hatályos fellebbezés, amely alapján a másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét gyakorolhatná.

[88] Az I/1. és I/4. kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a követelés elévülését, azt a fellebbező nem cáfolta.

[89] A I/2., I/5. és I/6. kereseti kérelem elutasításához kapcsolódó fellebbezésben a felperes lényegében kizárólag azt vitatja, hogy a felperes jogellenes és felróható magatartása, közrehatása megalapozhatja-e a kereset elutasítását. A felperes saját magatartását szándékosan félremagyarázza, amikor egyes cselekedeteit kiragadja az összefüggéseiből. A feltárt tényállásból ugyanis egyértelmű, hogy a felperes folyamatosan nemcsak jogellenes, de kirívóan közösségellenes, az emberi együttélés normáit alapvetően sértő módon viselkedett (példa erre a bírósági határozatok negligálása, az iskolában való jogellenes megjelenés, a számára rendelkezésre álló iratok ismételt átadásának követelése, a bizonyítvány jogellenes magánál tartása, a provokatív viselkedés, a rendőrség félreinformálása). E magatartások összességükben zaklatási célzatú visszaélést valósítanak meg. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy mindezt az ügy megítélése során nem lehet figyelmen kívül hagyni.

[90] A felperes félreértelmezi az elsőfokú döntést. A I/2., I/5. és I/6. kereseti kérelmet elutasító döntés ugyanis nem az alperes magatartásának „jogszerűségéről” döntött, hanem a kereseti kérelmek megalapozatlanságáról. A jogalap hiányát pedig – az irányadó bírói gyakorlatra is figyelemmel – az elsőfokú bíróság elsősorban a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése alapján állapította meg. A felperes ugyanis úgy érvényesített igényt, hogy azt saját felróható magatartására alapította. E körben az alperes hivatkozott a BH1995. 395. számú döntésre, valamint a Kúria Pfv.20942/2017/9. számú ítéletére. Érvelése szerint ezekből is levezethető, hogy amennyiben a kulturált társadalmi érintkezés szabályainak nem felel meg valamely magatartás, akkor azt összefüggéseiben kell vizsgálni, és a kereset elutasításához vezet, ha a sérelmet állító fél maga provokálta a másik fél ellenreakcióját. Ez a magatartás ugyanis a polgári jog alapelveibe ütközik: sérti a jóhiszeműség és tisztesség elvét, a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét, az elvárható magatartás mércéjét. Hivatkozott a Kúria Pfv.20942/2017/9. és Pfv.21287/2022/11. számú ítéleteiben kifejtett jogértelmezésre.

[91] A I/2., I/5. és I/6. kereseti kérelmet elutasító ítéleti döntés részletesen megindokolt, a felperes által kifogásolt mondatok, kifejezések egy része el sem hangzott, az elhangzottak pedig megfelelnek a valóságnak, személyiségi jogot sértő elemet nem

tartalmaznak, illetve a szöveggörnyezetükből kiragadott mondatok, amelyek a felperes hónapok óta tartó zaklató támadására adott reakciók. Mindezek okán a kereseti kérelmek jogalap nélküliek.

[92] Az alperes okfejtése szerint nem sérthet személyiségi jogot, ha a köznevelési intézmény dolgozói a felügyeletükre bízott gyermekek nevelése, oktatása, védelme körében a jogerős bírósági döntésekben foglaltakra hivatkoznak, az abban foglaltak szerint járnak el.

[93] Kúriai határozatokra hivatkozással az ügyre vonatkozó általános jelleggel azt emelte ki, hogy a közlés sértő jellegének megítélésénél nem az érintett személy szubjektív sértettségérzése az irányadó, hanem külső, objektív mérce alkalmazásával lehet meghatározni azt. Ennek megfelelően a felperes által kifogásolt közlések döntő többsége nem jogsértő (a Kúria Pfv.20766/2021/5. számú ítélete). Nem sérthet személyiségi jogot a vélemény kinyilvánítása. Még az erőteljes, szélsőséges vélemény sem jogsértő, ha a szöveg összefüggései és a beszélgetés elhangzásának szituációja ezt kimentí (a Kúria Pfv.21050/2020/8., Pfv.20275/2023/7., Pfv.20358/2021/13. számú ítéletei).

[94] A jogi képviselővel eljáró felperes az ítélet érdemi anyagi jogi indokolásával szemben a jogszabálysértéssel kapcsolatos jogi álláspontját nem fejtette ki, az általa helyesnek tartott jogi álláspont érveit nem ütköztette a támadott ítélet indokolásával, azzal szemben nem jelölte meg, hogy a támadott ítéletben feltüntetett indokokra tekintettel milyen okból állítja a jogszabálysértést. Érdemi indokolás nélkül a hivatkozott jogszabálysértések nem vizsgálhatók.

[95] Az elsőfokú perköltség összegével, annak mérséklésével összefüggésben a jogi képviselővel eljáró felperes jogszabálysértést nem jelöl meg, így a fellebbezés ebben a részében is megalapozatlan.

[96] Perköltségnek minősül az alperesnél – a perben vagy azt megelőzően – a vele szembeni jogérvényesítés elleni védekezéssel okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség. A perköltség megtérítése iránti igény az alperes mindazon költségeire és kiadásaira nyújt fedezetet, amelyek a per nélkül nem merültek volna fel. Az alperes pernyertessége esetén ezeket a költségeket a felperesnek kell viselnie, meg kell térítenie az alperes számára.

[97] Az alperes a jelen ügyben egy költségvetési szerv, amely az adókból származó állami költségvetésből előlegezi a perbeli képviseletének költségeit. Az alperes, mint költségvetési szerv perköltség igénye mind jogalap, mind összepszerűség tekintetében alapos. A költségvetési szerv pedig jogszerű igényéről nem mondhat le, hiszen közpénzből gazdálkodik, így a jogi képviselő részére megfizetett teljes összeget köteles igényelni, méltányosságot nem gyakorolhat.

[98] A felperes összetett tényállás alapján, valódi tárgyi keresethalmazatban tíz kereseti kérelmet terjesztett elő. Erre kellett az alperesnek védekezést kidolgoznia, és két éven keresztül ellátnia a képviseletet. A védekezés körében három előzményi eljárás, nagy mennyiségű iratanyag és csatolt hanganyag áttanulmányozására volt szükség. A per során az alperes jogi képviselője kilenc hatályos, érdemi beadványt terjesztett elő és hét tárgyalási napon jelent meg. A felszámított 46 munkaóra ehhez képest elenyésző. Az ügyvédi megbízási szerződésben foglalt óránként 20.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj nem tekinthető eltúlzottnak.

[99] A fellebbezés alapos.

[100] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el. Felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú ítéletnek nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése.

[101] A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati kérelemben foglaltakra tekintettel megváltoztatta a fellebbezési kérelmek vizsgálatának sorrendjét, mivel azokat a felperes eshetőlegesen terjesztette elő, így az elbírálás kért sorrendje a másodfokú bíróságot – a Pp. 233. § (1) bekezdésére is figyelemmel – nem kötötte.

[102] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú ítélet érdemben nem bírálható felül.

[103] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a tényállás hiányos, a bizonyítékok értékelése jogszabályba ütköző, a rendelkezésre álló bizonyítékok és a felderített tények köre hiányos, ezért nem alkalmasak a jogkövetkeztetések levonására. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget maradéktalanul a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének sem.

[104] A Pp. 346. §-a alapján az indokolás a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza.

[105] Az (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogi indokolás tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata), vagy az arra irányuló indítványt elutasította.

[106] A bíróságnak a bizonyítási eljárás eredményeként, a Pp. 279. §-a szerinti mérlegeléssel megállapított tényállást az adott ügy eldöntéséhez szükséges mértékben kell az ítéletben megjelenítenie. A szükséges mérték a releváns tények megállapítását jelenti. A tényállás ilyen módon való megállapításának kötelezettsége a bíróságot a kereset elutasítása esetén is terheli.

[107] Az indokolásban a szükséges mértékben ismertetni kell a per tárgyára vonatkozó kérelmeket (kereseti kérelem, ellenkérelem), a felek ezzel kapcsolatos nyilatkozatait és annak alapjait, melyekre a bíróságnak az indokolásban reflektálnia kell. A nyilatkozatok, kérelmek rendszertelen, logikátlan, értelmezést nehezítő ismertetése nem felel meg az indokolási kötelezettség teljesítésének.

[108] A Pp. 341. § (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Az ítélet rendelkezését tehát úgy kell megindokolni, hogy abból megállapítható legyen, a bíróság a keresetet teljeskörűen elbírálta, azaz az ítéletnek az előterjesztett kereset minden egyes részére kell tartalmaznia rendelkezést és indokolást is.

[109] A felperes által a kereset jogalapjaként megjelölt személyiségi jogsértésekkel kapcsolatos anyagi jogi igényérvényesítési jogosultságot alapvetően a Ptk. 2:42.-50. § rendelkezései teremtik meg. Az absztrakt törvényszöveg elemei – csakúgy, mint az egyéb módú jogsértés feltételei – külön, önálló értelmezést és az adott helyzetre alkalmazhatóság vizsgálatát igénylik. Ennek érdekében kell a felperesnek már a keresetlevélben előadnia az általa érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényekkel és azok bizonyítékaival [Pp. 121. § (1) bekezdés c) pont] együtt. Előadásának az alperes érdemi ellenkérelmével egybevetett értelmezésével kell a továbbiakban a bíróságnak meghatároznia, hogy a per során mely tények szorulnak bizonyításra és azokat melyik félnek kell bizonyítania.

[110] Amennyiben a bíróság megítélése szerint a kereseti kérelem abban a tekintetben nem egyértelmű, hogy pontosan mely mondatokban (mondatrészekben) foglalt jelentéstartalom, milyen módon valósítja meg a személyiségi jogsértést, nem fejt ki és ennek következtében a keresethez nem kapcsolódik olyan tényelőadás, amelyre bizonyítás folyhatna, mert nem egyértelmű, hogy a felperes az idézett szövegekből mit tekint jogsértő kijelentéseknek, ezt tisztáznia kell. A bíróság mindezek egyértelmű meghatározása nélkül nem folytathat le bizonyítást és nem hozhat érdemi határozatot.

[111] Mivel a személyiségi jogsértéssel kapcsolatban a felperes – az elsőfokú bíróság felhívására – megjelölte az annak alapjául szolgáló konkrét közléseket, az elsőfokú bíróságnak ezek alapján, az egyes közléseket és a felek által ezekhez fűzött – egyébként a felperes és az alperes által is részletesen kifejtett – érveket megvizsgálva kellett volna a döntését megindokolnia. Ez a kötelezettség az elsőfokú bíróságot a jogvita kimenetelétől függetlenül terheli. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból következően mindkét fél tekintetében terheli a bíróságot a döntés indokainak a szükséges részletességgel történő kifejtése, mert az indokolt döntés az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése által deklarált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog része.

[112] A 3147/2022. (X. 21.) AB határozat indokolásának [23] bekezdése szerint az előbbi jogból származó követelmény, hogy a bíróság a tényállás megállapítását követően összemérje a peresített igény és az alkalmazandó jog tartalmát, és az ügyben jogértelmezés úján indokolt döntést hozzon a véglegesség igényével, azaz hatékony bírói jogvédelmet nyújtson. A bírósághoz való fordulás jogának eleme a jogvita bíróság általi eldöntéséhez való jog is, méghozzá a véglegesség igényével, megfelelően indokolt bírósági döntéssel alátámasztottan.

[113] Az elsőfokú bíróság számos alkalommal felhívta a felperest a kereset és a kereseti kérelmek további pontosítására, annak meghatározására, hogy melyik közlés mely személyiségi jogot sérti, annak a törvényi tényállásban foglalt elemei fennállnak-e és miben jelentkeznek. A felperes ezeknek a felhívásoknak eleget tett. A felperes kereseti kérelmeire az alperes is több alkalommal, az egyes kereseti pontokhoz igazodóan, részletesen reagált, a jogvita elbírálásánál álláspontja szerint általánosan alkalmazandó jogi érveket is előadta. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság mellőzte az egyes jogalapok beható vizsgálatán alapuló döntéshozatalt, és azt indokolásában sem jelenítette meg, hogy milyen jogi érvek alapján utasította el a kereseteket.

[114] Általános, összefoglaló érvei és indokai nem alkalmasak annak a következtetésnek a levonására, hogy az egyes állított jogok megsértése nem következett be. Az egyes kereseti kérelmeket a közérthetőséget nélkülöző számozással jelenítette meg, anélkül, hogy annak értékelhető indokát adta volna. A felperes beadványaiból mechanikusan átemelt tartalmakat sem különítette el egymástól, hanem ömlesztve, logikai rendszerezés nélkül és nyelvi szempontból értelmezhetetlen módon, a közérthetőséget súlyosan sértve szerepeltette az ítélet keresetet ismertető részében.

[115] Az egyes kereseti „pontokhoz” fűzött indokolás is látszólagos maradt, az a felperes kereseti kérelmei szerinti közléseket, magatartásokat nem követi, a megállapított tényálláshoz sem igazodik. A tényállás rendkívül terjedelmes, az elsőfokú bíróság megállapításai a felperes kereseteihez nem igazodnak, az azokra ténylegesen nem reflektáló jogi indokolás tükrében indokolatlanok. Az elsőfokú bíróság az ítélet szerkesztésénél eltért a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt szabályoktól. A pertörténet elsőfokú bíróság által alkalmazott módú ismertetése nem tartozik az ítélet tartalmi elemei közé.

[116] Az elévülés vonatkozásában az ítélet csak megállapítást tartalmaz, indokolást nem.

[117] A személyes adatok védelméhez, illetve a magánélethez való jog tekintetében az ítélet indokolása hiányzik. Mindezek alapján nem megalapozott az alperes azon érvelése, miszerint az I/3., I/7., I/8., I/9. és I/10. kereseti kérelem vonatkozásában a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján beállt a részjogerő, a további kereseti pontok tekintetében pedig konkrét fellebbezési érvelés hiányában a felülbírálat nem végezhető el. A felperes fellebbezési hivatkozása ugyanis éppen az volt, hogy adekvát indokolás hiánya képezi az érdemi felülbírálat akadályát.

[118] Tekintettel arra, hogy az indokolás előbbi hiányosságai és egyéb hibái az érdemi felülbírálatot nem teszik lehetővé, az elsőfokú eljárást meg kell ismételni, a másodfokú bíróság által adott utasítások szerint. Az elsőfokú eljárás lényeges szabályának – az indokolási kötelezettségnek – megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem észszerű. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 381. § alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot az érdemi szaktól kezdődő új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[119] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a fentieknek megfelelően a felperes által érvényesíteni kívánt jogok, az azok alapjául szolgáló tények és azok bizonyítékai, valamint az alperes részletes érdemi ellenkérelme egybevetett értelmezésével kell a releváns tényeket megállapítania, az ezekkel kapcsolatos – esetlegesen szükséges és már indítványozott – bizonyítást lefolytatnia.

[120] A bizonyítékok értékelése alapján a Pp. 279. §-a szerinti mérlegeléssel megállapított tényállást az adott ügy eldöntéséhez szükséges mértékben kell rögzítenie. Megfontolást igényel a jogsértő bizonyítási eszközökre vonatkozó Pp. 269. §-beli szabályok alkalmazása. Az elsőfokú bíróságnak az érdemi döntését úgy kell meghoznia, hogy ítélete a Pp. 341. § (1) bekezdésében és 346. § (4) és (5) bekezdéseiben foglaltaknak megfeleljen.

[121] A másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében a Pp. 386. § (3) bekezdése szerint a felmerült perköltség és a meg nem fizetett illeték (Pp. 81. §) összegét csak meghatározta, annak viselése, illetve megfizetése kérdésében egyebekben az elsőfokú bíróság dönt. A felek az ügyvédi munkadíj összegére vonatkozó igényüket vonták a perköltség körébe, annak meghatározására a felperes vonatkozásában a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján, az alperes vonatkozásában az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján a költségjegyzékben felszámítottal egyező összegben került sor.

[122] A Fővárosi Ítéltábla hivatalból vizsgálta az illetékfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseket. A perben a felperes tíz kereseti kérelmet terjesztett elő, kilenc kereseti kérelmében a jóhírnévhez, a becsülethez, illetve a magántitokhoz, személyes adatokhoz, illetve az emberi méltósághoz, valamint a személy hátrányos megkülönböztetés elleni védelemhez való joga megsértésének megállapítását, felróhatóságtól független szankciók és sérelemdíj alkalmazását, továbbá a tizedik kereseti kérelmében az alperes kártérítés fizetésére kötelezését kérte. Az egymással tárgyi keresethalmazatban álló követelések esetében a felróhatóságtól független szankciók alkalmazására irányuló keresetek alapján számított pertárgyérték összesen 11.633.200 forint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és (3) bekezdés *b)* pontja alapján (I/1. kereseti kérelem: 600.000 forint, I/2. kereseti kérelem: 1.200.000 forint, I/3. kereseti kérelem: 1.200.000 forint, I/4. kereseti kérelem: 1.200.000 forint, I/5. kereseti kérelem: 1.200.000 forint, I/6. kereseti kérelem: 1.800.000 forint, I/7. kereseti kérelem: 600.000 forint, I/8. kereseti kérelem: 1.800.000 forint, I/9. kereseti kérelem: 1.200.000 forint, I/10. kereseti kérelem: 833.200 forint). A kereseti illeték összege az Itv. 42. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján 697.992 forint.

[123] A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke szintén 11.633.200 forint, a fellebbezési illeték az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján 930.656 forint, amelyből 66.660 forint illetéket a felperes megfizetett.

Budapest, 2025. március 27.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Stecbauer Anita s.k.
bíró